

Bijlage beantwoording zienswijzen en opmerkingen

Zienswijzen

Leeuwarden

Gemeente Leeuwarden merkt op dat zij van het bestuur verwacht dat de omvang en voeding van de egaliseringsreserve bij het vaststellen van de nieuwe nota weerstandsvermogen wordt betrokken.

Onze reactie: Dit element wordt inderdaad betrokken bij het vaststellen van de nieuwe nota.

Daarnaast vraagt de gemeente maatregelen te treffen om de financiële onevenwichtigheden binnen het programma gezondheid op te lossen.

Onze reactie: Deze onevenwichtigheden hadden betrekking op inspecties kinderopvang en jeugdgezondheidszorg. Door kritisch kijken en herschikken van budgetten binnen het programma zijn de inspecties kinderopvang in de begroting 2019 weer kostendekkend opgenomen. Een onderzoek naar de uitvoering JGZ heeft opgeleverd dat een toekomstgerichte JGZ op termijn binnen het huidige financieel kader mogelijk lijkt. Daarmee zijn de nodige inspanningen gedaan om dit op te lossen.

Wat betreft de 1^e begrotingswijziging 2018 vraagt de gemeente nadere uitleg over het feit dat de lasten die verband houden met dekkingsplan 2.0 wel al in 2018 optreden en de budgetbesparingen nog niet geheel.

Onze reactie: Het dekkingsplan geeft duidelijkheid over de structurele uitzettingen vanaf 2019. Voor de onderdelen vakbekwaamheid en vrijwilligersvergoeding was bestuurlijk al eerder bekend dat deze risico's zich reeds voordoen vanaf 2017. De besparing op de consignatie doet zich voor op het moment dat de afbouw volledig heeft plaatsgevonden, vandaar dat deze zich niet volledig voordoet in 2018 maar pas later volledig wordt geëffectueerd. Datzelfde geldt voor de besparing op het materieel.

De Fryske Marren

Gemeente De Fryske Marren dringt er op aan de egaliseringsreserve te splitsen per programma om vermenging tussen de programma's te voorkomen.

Onze reactie: De begroting kent een strikte scheiding van de financiën per programma, ook in de meerjarenbegroting. Tussentijdse ontwikkelingen kunnen leiden tot incidentele verschuivingen tussen programma's. De kracht van ons als collectief is dat deze incidentele budgettaire verschuivingen kunnen worden opgevangen zonder het ophalen van extra middelen per programma. Zo overschrijden binnen het programma gezondheid in 2018 de incidentele uitzettingen de incidentele besparingen. Bij een splitsing van de egaliseringsreserve zou in dit geval een rekening gestuurd moeten worden voor het programma gezondheid. Dit leidt tot administratieve rompslomp die naar ons inzicht niet opweegt tegen de relatief kleine bedragen (incidenteel, alleen egaliseringsreserve). Om die reden achten wij het splitsen van de egaliseringsreserve per programma niet wenselijk.

Weststellingwerf

Gemeente Weststellingwerf geeft in reactie op de eerste begrotingswijziging 2018 aan dat er bij een realistische begroting geen € 617.000 was gevraagd, maar € 2,2 miljoen.

Onze reactie: Van de € 2,2 miljoen uitzetting is 66 procent het gevolg van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0. In de kaderbrief 2019 en in de primitieve begroting 2019 zijn deze effecten structureel verwerkt. Op 19 oktober 2017 heeft het Algemeen bestuur het besluit genomen deze in 2017 en 2018 incidenteel (via begrotingswijzigingen) op te halen. Door een voordeel op de kapitaalslasten van € 1.616.000 kunnen de effecten in 2018 incidenteel worden gecompenseerd. Dit voordeel is ontstaan omdat, in afwachting van de uitkomsten van dekkingsplan 2.0, investeringen zijn doorgeschoven. Inmiddels is er op basis van dekkingsplan 2.0 een realistische investeringsplanning gemaakt voor de komende beleidsperiode. De verwachting is dat de incidentele overschotten eind 2019/ begin 2020 niet meer aan de orde zullen zijn.

Daarnaast verwacht gemeente Weststellingwerf dat de stijging van de pensioenpremies volledig gecompenseerd had kunnen worden met de daling van de overige sociale premies.

Onze reactie: De gevraagde € 225.000 is het saldo van zowel de stijging van de pensioenpremies als de correctie op overige premies. Naar aanleiding van de vraag van uw gemeente heeft een nacalculatie plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat een reële inschatting is gemaakt.

Verder vindt gemeente Weststellingwerf onvoldoende duidelijk waarom de hulpverleningsvoertuigen in een keer zullen worden afgestoten in 2018.

Onze reactie: In dekkingsplan 2.0 is onder meer gekeken naar uniformering van voertuigen en het daarbij eventueel afstoten van bestaande inefficiënte en ineffectieve voertuigen. Mede hierdoor is met het dekkingsplan een besparing gerealiseerd op het bestaande materieel. Voor specialistische hulpverleningstaken is een hulpverleningsvoertuig met kraan nodig. In Fryslân zijn vijf van deze voertuigen nodig in plaats van de beschikbare drie. De hulpverleningsvoertuigen zonder kraan zullen worden afgestoten omdat hiervan geen gebruik meer zal worden gemaakt. Per saldo zijn er minder voertuigen nodig voor de hulpverleningstaken. Conform het voorstel uit dekkingsplan 2.0 is vanwege inkoopvoordelen en uniformiteit in de provincie ervoor gekozen om in een keer af te stoten.

Over de begroting 2019 vraagt gemeente Weststellingwerf zich af in hoeverre de kapitaalslasten realistisch zijn.

Onze reactie: Zie hiervoor de beantwoording van de eerste vraag van Weststellingwerf.

Ook heeft de gemeente Weststellingwerf vragen over de legitimatie van een aantal onderwerpen waar de afdeling Crisisbeheersing zich mee bezig houdt.

Onze reactie: Onder het programma Crisisbeheersing valt een aantal reguliere taken, zoals vakbekwaamheid crisisfunctionarissen, planvorming en evenementenadvisering. Daarnaast houden we ons bezig met de prioritaire thema's cyber, uitval vitale voorzieningen, terrorismegevolgbestrijding, implementatie van Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) bij gemeenten en voorbereiding op – dreigende – overstroming en ernstige wateroverlast. Wij ondersteunen bij de opschalingssystematiek in geval van sociale crises (AVE) gezien onze ervaring bij opschaling in het geval van fysieke crises (GRIP). De legitimatie van al deze thema's is gebaseerd op landelijk beleid (Strategische Agenda van het Veiligheidsberaad en kaders Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding) en beleid van de Friese gemeenten. De legitimatie voor de implementatie van de AVE-systematiek is gebaseerd op een verzoek van ons bestuur tijdens een bestuursconferentie over dit thema in 2016.

Daarnaast vraagt de gemeente Weststellingwerf naar het ontbreken van een aanleiding voor private samenwerking op pagina 15.

Onze reactie: Het is onze taak om te zorgen voor een zo goed mogelijke samenwerking tussen gemeenten, crisispartners, bedrijfsleven, kennisinstellingen en burgers. Onder het motto samen veilig bereiden we ons gezamenlijk voor op (sluimerende) crises. Daarbij werkt Veiligheidsregio Fryslân inmiddels samen met een beperkt aantal private partners. Denk hierbij aan vitale infrastructuur of watersportondernemers. Deze publiek-private samenwerking is een middel om Fryslân veiliger en gezonder te maken. Zo gaat Veiligheidsregio Fryslân bijvoorbeeld ook samenwerkingsafspraken maken over rampen en crises met de – private – vervoerders (bus en trein).

Ten slotte benoemt uw gemeente dat het programma Crisisbeheersing geen verantwoording aflegt op output, maar op outcome. Uw gemeente vindt verantwoording op beide wenselijk.

Onze reactie: In de programmabegroting 2019 zijn outcome-doelen opgenomen. Het algemeen bestuur neemt deze zienswijze van uw gemeente ter harte en gaat in de begroting 2020 een combinatie opnemen van outcome- en outputdoelen. In 2019 legt Veiligheidsregio Fryslân via de reguliere planning- en

controlcyclus (bestuursrapportages, jaarrekening) verantwoording af over de resultaten, zowel op outcome als op output.

Reacties

Naast de zienswijzen zijn er door een aantal gemeenten ook reacties en kanttekeningen geplaatst bij de stukken. Voor de volledigheid leest u hieronder per gemeente de betreffende reactie en onze beantwoording. De beantwoording van een aantal (inhoudelijke) opmerkingen is in de bestuurscommissies reeds aan de orde geweest.

Ooststellingwerf

Gemeente Ooststellingwerf vindt dat de egalisatiereserve alleen ingezet kan worden om incidentele tegenvallers op te vangen en geen structurele uitgaven te bekostigen.

Onze reactie: De egalisatiereserve is in beginsel ingesteld om schommelingen in de resultaten over de jaren heen op te kunnen vangen. Deze schommelingen zijn incidenteel van aard. In dit geval wordt de egalisatiereserve eveneens transparant ingezet om een naderend incidenteel tekort in 2018 op te kunnen vangen. Hiermee voorkomen we dat gedurende het begrotingsjaar een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage moet worden doorgevoerd. Voorstellen voor de inzet van de egalisatiereserve worden altijd voorgelegd aan de deelnemende gemeenten.

Daarnaast vraagt gemeente Ooststellingwerf in hoeverre de raming van de kapitaalslasten en de investeringsambities realistisch zijn

Onze reactie: zie hiervoor de beantwoording op de zienswijze van Weststellingwerf.

Ook heeft de gemeente Ooststellingwerf net als gemeente Weststellingwerf vragen over het programma crisisbeheersing; o.a. over de legitimatie van een aantal taken.

Onze reactie: zie hiervoor de beantwoording op de zienswijze van Weststellingwerf.

Tot slot verzoekt gemeente Ooststellingwerf VRF om eerst aan de slag te gaan met de gestelde doelen alvorens met nieuwe impulsen te starten via beleidsplannen.

Onze reactie: De Wet veiligheidsregio's schrijft ons voor dat wij een beleidsplan Veiligheid (brandweer en crisisbeheersing) moeten maken. In lijn met de 'veiligheidskant' van onze organisatie hebben wij, in overleg met ons bestuur, ervoor gekozen om ook voor 'gezondheid' een beleidsplan te maken. Het beleidsplan beschrijft de strategische koers en richting voor de komende beleidsperiode op hoofdlijnen. De daadwerkelijke uitwerking en uitvoering van werkzaamheden komt terug in de kaderbrief en de begroting. De documenten sluiten dus op elkaar aan en staan niet op zichzelf.

Weststellingwerf

In de brief van gemeente Weststellingwerf wordt een zestal signalen afgegeven voor de begroting 2019 (gemeenteraad 5 maart 2018):

1. Het grote tekort op de kapitaalslasten van de brandweer, oplopend tot 2,2 miljoen euro, waar sneller ingezet moet worden op verkleinen of wegnemen van het tekort.
Onze reactie: zie hiervoor de beantwoording op de zienswijze van uw gemeente met betrekking tot dekkingsplan 2.0
2. Het grote belang van benchmarking om efficiënter en effectiever te kunnen werken, gekoppeld aan benchlearning.
Onze reactie: Het bestuur vindt benchlearning ook belangrijk. Landelijk wordt door alle GGD-en bijvoorbeeld geparticipeerd in een benchmark. In de eerste bestuursrapportage 2018 staat de invulling van de afspraak zoals deze eerder is gemaakt om ten opzichte van de benchmark betere

resultaten te willen halen op relevante indicatoren dan de referentiegroep. Hiermee geeft Veiligheidsregio Fryslân een eerste aanzet tot benchlearning. Daarnaast benchmarkt Veiligheidsregio Fryslân continu met vergelijkbare brandweerorganisaties in den lande en is recentelijk nog een benchmark uitgevoerd door Berenschot met betrekking tot de overhead.

3. De rapportage van een onderzoek over de jeugdgezondheidszorg dat mogelijkheden schetst voor vernieuwing, terwijl randvoorwaarden voor die vernieuwing ontbreken (met een financieel risico van 400.000 euro).

Onze reactie: Naar aanleiding van het onderzoek naar de mogelijkheden van vernieuwing in de Jeugdgezondheidszorg is een jaar extra uitgetrokken om de randvoorwaarden te scheppen voor een innovatieprogramma. Het programma wordt aan het einde van het jaar ter besluitvorming voorgelegd aan de bestuurscommissie Gezondheid. Dit staat ook in de eerste bestuursrapportage 2018.

4. De pilot met een breed inzetbare wijk GGD'er (in Heerenveen) wiens taken zijn verbreed naar depressie, eenzaamheid en suïcidaliteit; waar de raad geïnteresseerd is in de resultaten.

Onze reactie: De pilot wijk-GGD'er is van start gegaan in januari 2018 in Heerenveen. In het najaar zijn de eerste resultaten hiervan bekend en komt dit terug in de bestuurscommissie Gezondheid.

5. Cruciale functies die bij grootschalig optreden in geval van een ramp niet gegarandeerd zijn, o.a. omdat een piketregeling ontbreekt bij de GGD.

Onze reactie: In de aanloop naar een nieuw GGD rampen opvang plan (GROP) is het maximumrisico van extra piketten opgenomen in de kaderbrief. Inmiddels is het GROP aan voltooiing toe en is gebleken dat met andere piketindelingen opschaling gegarandeerd is met minder inzet van financiën. Verwerking in de begroting volgt na vaststelling van het GROP

6. De signalering dat er in de Kaderbrief daarnaast nog diverse risico's omschreven worden die nog geen financiële onderbouwing kennen.

Onze reactie: Op dit moment is onvoldoende helder welke kosten de betreffende thema's met zich mee gaan brengen. Mocht dat de komende periode inzichtelijker worden dan zullen deze via de komende kaderbrief of eventueel via een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd. Gemeenten worden vervolgens om een zienswijze gevraagd.

Opsterland

De gemeente Opsterland verzoekt de veiligheidsregio om voorzichtig om te gaan met het begroten van de kapitaalslasten.

Onze reactie: zie hiervoor de beantwoording op de zienswijze van Weststellingwerf.

Daarnaast vraagt gemeente Opsterland financiële onderbouwing van de inzet op de nieuwe benoemde thema's in de begroting 2019.

Onze reactie: Op dit moment is onvoldoende helder welke kosten de betreffende thema's met zich mee gaan brengen. Mocht dat de komende periode inzichtelijker worden dan zullen deze via de komende kaderbrief of eventueel via een begrotingswijziging aan het bestuur worden voorgelegd. Gemeenten worden vervolgens om een zienswijze gevraagd.